

שאלון בחינה

בנושא:

עירובין

מועד:

חשוון התשפ"ה

סמל שאלון:

125.11.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד חשון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות עירובין

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. רשויות בשבת

- א. הגדר מהו "מקום פטור", מהו גודלו, ומהו דינו כשהוא נמצא ברה"ר או בכרמלית או ברה"י, ומה הדין כלי שאינו גבוה עשרה ואין בו דעי"ד המונח ברה"ר, ומדוע.
- ב. עמוד ברה"ר הגבוה בדיוק תשעה ואינו רחב דעי"ד מה דינו (שיטות הראשונים ולהלכה).
- ג. האם מותר לזרוק מרה"י לרה"ר שינוח במקום פטור או מרה"י לרה"ר דרך מקום פטור.

2. חורי רשות היחיד ורשות הרבים

- א. חורים [גדולים דע"ד טפחים] שבבתלים בין רה"ר לרה"י והם מפולשים, ויש בחור חפץ האם מותר להוציאם מהחור לרה"ר או לרה"י פרט אם הם גבוהים או אינם גבוהים עשרה. ומה הדין מכניס מרה"ר לתוך החור.
- ב. חור הנ"ל שאינו מפולש והוא כלפי רה"ר, למטה מג"ט או למעלה מג"ט או למעלה מעשרה.
- ג. חור שבכותל שבין הבית לכרמלית ואינו מפולש ופתחו לבקעה או מפולש ופתחו לשני הצדדים מה דינו.

3. הוקף ולבסוף פתח

- בית שמאחוריו קרפף עם שלוש חומות וקיר הבית משמש כמחיצה רביעית לקרפף - ולא היה פתח בין הבית לקרפף, לאחר זמן נמלך בעל הבית ועשה פתח מן הבית לקרפף :
- א. האם ניתן לטלטל בתוך הקרפף כשיהרוס בעל הבית רק חלק מן החומה לשם דירה וכיצד ?
- ב. במידה וקירה את השטח העודף על בית סאתיים בארבעה עמודים וקירוי על גביהם ללא מחיצות כלל - האם התקרה תמעט משטח הקרפף להתירו בטלטול ?
- ג. במידה ובנה בעל הבית מחיצה חדשה כהלכתה בתוך הקרפף - ומחמתה הותר הקרפף בטלטול - ושוב נפלה המחיצה או שנהרסה בידיים האם ניתן לטלטל בתוך הקרפף על סמך המחיצות הישנות ? הבא ראייה מן הגמרא (שהובאה בבית יוסף).

4. דין הספינה

- ספינה ששיעור מחיצותיה עשרה טפחים וגדולה יותר מבית סאתיים.
- א. האם דינה ככרמלית ליאסר בטלטול ? וכן באופן שהפכוה כדי לזפתה האם מותר לטלטל תחתיה ומעליה?
- ב. באופן ששוקעים המחיצות בתוך הים ורק חמישה טפחים בולטים מעל פני המים האם יש לחשב את שיעור המחיצות מקרקעית הספינה ואז יש עשרה טפחים או יש לחשב משפת המים ונמצא שאין בגובה עשרה טפחים ?
- ג. בספינה בבעלות גוי ומפליגים בתוכה ישראלים וגויים בחדרים נפרדים וזקוקים לערב, האם מועיל לקנות רשות מבעל הספינה או שחובה לקנות רשות מכל אחד מן הגויים המפליגים בה ?

5. עירוב חצרות ומבואות

- א. האם ניתן לאסוף את העירוב מבני החצר לכתחילה ובדיעבד - על ידי קטן ? או על ידי גוי ?
- ב. האם מותר להניח עירוב חצרות בחדר שאין בו ד' על ד' אמות אבל יש בו כדי לרבע ד' על ד' אמות ? או בארון חשמל שבחדר המדרגות ?
- ג. כשהרב מערב את בני העיר באיזה מבתי הכנסת שבעיר יבחר הרב להניח את העירוב ? וכיצד הדין באופן שהוצרך הרב להניח את העירוב בשני כלים - ושני גבאים משני בתי כנסת נפרדים דורשים מהרב שהעירוב יונח בבית הכנסת שהם משמשים בו כגבאים האם תציע לרב להניח כל כלי בבית הכנסת אחר להשקיט את המחלוקת ?

6. שכירת רשות

- א. חצר שדר בה ישראל אחד וגוי אחד - לישראל יש שני בתים בחצר – בבית אחד דר בו ישראל והבית השני משמש לו לאחסון כלי עבודה - בימות הקיץ משכיר ישראל את ביתו המשמש כמחסן לישראל אחר – ללא פינוי הכלים, שואל המשכיר האם בימות הקיץ צריך לערב, וכן לשכור רשות מן הגוי ?
- ב. כששכר ישראל לזמן וכלה הזמן והגוי מתרצה להמשיך את השכירות – האם צריך שכירות חדשה או שמא השכירות הישנה ממשיכה ? וכן באופן שהגוי חזר בו בסוף הזמן ועשו שכירות חדשה האם צריך גם עירוב חדש או שהעירוב הישן חוזר וניעור ?
- ג. שני חצרות של ישראל ושל גוי זו לפנים מזו, גוי דר בפנימית ורק ישראל אחד בחיצונה, האם צריך הישראל לשכור רשות מן הגוי בכדי לטלטל מהבית לחצר החיצונה.

7. מעשה שבת

- א.. חוט העירוב שהתקלקל מערב שבת – ותיקונו בשבת האם העירוב יתיר את הטלטול בעיר ?
- ב. באופן ששכחו לעשות עירוב חצרות קודם השבת האם מותר לעשות עירוב חצרות בבין השמשות או משחשכה ?
- ג. בני החצר ששכחו לשכור רשות מהגוי קודם שבת האם מותר לשכור רשות בשבת ?

8. תחומין

- א. הניח עירוב תחומין בתוך העיר אבל הוא גר רחוק מהעירוב יותר מאלפים אמה, ויצא מהעיר, וכשרוצה לשוב האם יכול לחזור לעירו ולביתו?
- ב. הניח עירובי תחומין רחוק מהעיר יותר מאלפים אמה, עד היכן מותר לו ללכת, והאם הפסיד אלפיים אמה מביתו כיון דהרי היה דעתו על העירוב?
- ג. באיזה אופן אינו יכול לחזור וללון בביתו, אלא צריך ללון באחד מבתי העיר הסמוך בתוך אלפיים למקום עירובו?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. א. הלך ברשות הרבים ונפל לו הכובע בתוך בור פתוח של בזק וכדו' האם מותר להוציאו?

1. כשאינה עמוקה ג"ט אבל רחבה ח"ט.
 2. כשהיא עמוקה ג"ט עד י"ט כשהיא רחבה או אינו רחבה ד"ט.
 3. כשהיא עמוקה י"ב והיא רחבה או אינה רחבה ד"ט.
- ב. היה בתוך הבור מלא פירות האם מבטל את שיעור העומק?
- ג. היה הבור מלא מים מה דינו?

10. א. האם מותר לשני בחורים לשחק משחק "חמש אבנים" בכביש [סגור לתנועה בשבת] שהוא רה"ר, באופן שהאבנים שייכים לאחד מהם או שמצאו ברחוב [ואין חייב להשיבה].
ב. והאם מותר לטלטלם ברה"ר יותר מד"א כשיחזיק כל הזמן ידו גבוה מעל עשרה טפחים, ומדוע? או כשנמצא קרוב לרה"י ויעבור מידו לידו חבירו כשיד חבירו נמצאת מעל עשרה טפחים.
ג. ובאיזה אופן מותר להחזירם לביתו?
11. א. המטייל ברחובה של עיר שהיא או רה"ר או כרמלית במקום שאין עירוב, ונח והתיישב על ספסל רחוב הגבוה מעל שלשה ורחב ארבעה, והניח את הכובע על הספסל, האם מותר ללבושו? ואיך מוגדר מקום הספסל?
ב. הלך ברחוב שהיא או רה"ר או כרמלית, ועבר תחת גשר, ועף לו הכיפה לרחוב, שלא מתחת הגשר, האם מותר להגביה את הכיפה וללבושה?
ג. שכר חדר במלון בקומת קרקע או בקומה א', והוציא ידו בשבת בבוקר מהחלון בשוגג על פני הרחוב שהיא או רה"ר או כרמלית, עם ספר תהילים בידו, האם מותר להחזיר את התהלים, ובאיזה אופן?
12. א) כאשר עושה הרב עירוב תבשילין ועירוב חצרות האם יכללם בברכה אחת או בשתי ברכות? וכן אם רוצה הרב לכבד אורח שהגיע לשבות בחצר לעשות עירוב חצרות ולברך האם אפשר שהאורח יברך או שמא דווקא אחד מבני החצר?
ב) האם מותר לברך ברכת עירוב חצרות לאחר הזיכוי לבני החצר כששכחו לברך קודם?
ג) כשקבצו פת או קמח מכל אחד מבני החצר האם יש עניין לעשות בנוסף לקיבוץ גם זיכוי לכל בני החצר?